

Gorzów Wielkopolski, dnia 7 marca 2023 roku

WPN-I.6202.10.2023.MC

Założenia do opracowania dokumentacji projektów planu ochrony rezerwatów przyrody: Buczyna Szprotawska, Annabrzeskie Wąwozy oraz Gubińskie Mokradła

Celem zaplanowanych prac jest sporządzenie planów ochrony trzech rezerwatów przyrody położonych w województwie lubuskim: Buczyna Szprotawska, Annabrzeskie Wąwozy oraz Gubińskie Mokradła.

1. Projekt planu ochrony zostanie wykonany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.), w szczególności art. 20 ww. ustawy,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005.94.794).

Przy sporządzaniu ww. projektów planów ochrony, nie będzie uwzględniany zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

2. Dane o rezerwach przyrody:

1) Buczyna Szprotawska

Data uznania za rezerwat przyrody: 1965-08-03, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 czerwca 1965 r., (M.P. Nr 35 z 1965 r., poz. 201); Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144; Zarządzenie Nr 11/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 717).

Rodzaj – L (leśny),

ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

typ – PFi (fitocenotyczny), podtyp – zl (zbiorowisk leśnych);

ze względu na główny typ ekosystemu:

typ – El (leśny i borowy), podtyp – lmn (lasów mieszanych nizinnych)

Położenie:

Województwo – lubuskie

Powiat – żagański

Gmina – Szprotawa

Obr. ewid. – Leszno Dolne

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Szprotawa

Powierzchnia pod ochroną: 152,32 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Gleby na terenie rezerwatu pochodzą z akumulacji lodowcowej moreny dennej i składają się przeważnie z glin zwałowych, w mniejszym stopniu z piasków zwałowych. Wyróżnić tu można gleby brunatne i bielicowe. Teren rezerwatu położony jest w zwartym europejskim zasięgu buka, świerka i jodły. Szata roślinna zachowała się w postaci buczyn lub drzewostanów mieszanych głównie: Melico–Fagetum typicum, Stellario–Carpinetum, Fago–Quercetum, Luzulo–pilosae Fagetum. Najlichnieszym zespołem jest Melico–Fagetum, który obejmuje 53,3% powierzchni leśnej. W rezerwacie występuje 18 gat. drzew, spośród nich 8 gat. tworzy drzewostany. Są to sosna pospolita, świerk pospolity, dąb szypułkowy, jawor, lipa drobnolistna, buk zwyczajny, grab i brzoza brodawkowata. Pozostałe 10 gat. wchodzi w skład drzewostanów w formie domieszki piętra głównego, względnie podszytu, podrostu lub nalotu. Wśród ptaków wyróżniono 34 gat. stale gnieźdzące się lub zalatujące. Ze ssaków występuje tu np. popielica oraz sarna, jeleni, dzik i lis.

Cel ochrony: Zachowanie naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

Zarządzenie Nr 24/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Buczyna Szprotawska”.

2) Annabrzeskie Wąwozy

Data uznania za rezerwat przyrody: 1977-09-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Nr 20 z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie o uznanie za rezerwat przyrody (M.P. Nr 19 z 1977 r., poz. 107); Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.; Zarządzenie Nr 10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Annabrzeskie Wąwozy” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 716)

Rodzaj – L (leśny),

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

typ – PFi (fitocenotyczny), podtyp – zI (zbiorowisk leśnych),

ze względu na główny typ ekosystemu:

typ –EL (leśny i borowy), podtyp –Imn (lasów mieszanych nizinnych)

Położenie:

Województwo – lubuskie

Powiat – nowosolski

Gmina – Bytom Odrzański

Obr. ewidencyjny– Bonów

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Szprotawa

Powierzchnia pod ochroną: 56,11 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren rezerwatu obejmuje fragment Wzgórz Dalkowskich i jest bardzo bogato urozmaicony – pagórki i liczne jary o stromych zboczach. Deniwelacja terenu dochodzi do 40 m. Podstawową cechą rezerwatu, świadczącą o jego specyfice, są liczne historyczne ślady obecności (działalności) człowieka jeszcze przed utworzeniem rezerwatu. Działalność ta zaznacza się między innymi zmianą składu gatunkowego drzewostanów. Ślady dawnej gospodarki pozostawiły echo w postaci obecności takich gatunków jak np. daglezja zielona, robinia biała, dąb czerwony, orzesznik.-Na tym terenie występuje 10 zespołów fitosocjologicznych: min. bór mieszany, las mieszany dębowo-sosnowy, las bukowo-dębowy, świetlista dąbrowa, kwaśna buczyna, grąd, las wilgotny, las bukowy i las świeży. W rezerwacie występuje 25 gat. drzew, z czego 9 tworzy drzewostany, a pozostałe 16 gat. wchodzi w skład drzewostanów w formie domieszki piętra głównego, względnie wchodzi w skład podszytu, podrostu lub nalotu.

Cel ochrony: Zachowanie naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

Zarządzenie Nr 23/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Annabrzeskie Wąwozy”.

3) Gubińskie Mokradła

Data uznania za rezerwat przyrody 2011-03-25, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 11/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 marca 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody o nazwie „Gubińskie Mokradła” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 30 poz. 605 z dnia 10.03.2011 r.)

Rodzaj – Fn (faunistyczny), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ PFn (faunistyczny), podtyp pt (ptaków), ze względu na główny typ ekosystemu: różnych ekosystemów (EE), podtyp rezerwatu przyrody: lądowych ekosystemów nieleśnych (In).

Właściciel, zarządzający: właściciel nieruchomości: osoba fizyczna

Położenie:

Województwo – lubuskie

Powiat– krośnieński

Gmina– miasto Gubin

Obręb ewidencyjny – Gubin 1

Powierzchnia objęta ochroną: 99,8019 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: teren rezerwatu stanowi płaskie podmokłe obniżenie w którym występują płytkie rozlewiska. Obszar należy do grupy najcenniejszych pod względem ornitologicznym terenów południowej części województwa lubuskiego i stanowi istotną regionalną ostoję ptaków , szczególnie wodnych i błotnych, zarówno w okresie lęgów, jak i podczas wędrówek. Ponad 20 z występujących gatunków to gatunki chronione w Unii Europejskiej, wymienionej w załączniku I do Dyrektywy Ptasiej UE. Są to: batalion, bąk, bielik, błotniak stawowy, bocian czarny i biały, czapla biała, derkacz, kropiatka, zielonka, dzięcioł czarny, gąsiorek, jarzębatka, kania czarna i ruda, łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, lerka, rożeniec, zimorodek, żuraw. Występują tu również kumaki nizinne oraz traszki. Szata roślinna obszaru to 182 taksony roślin (większość w randze gatunku). Dominują gatunki związane z szuwarami i łąkami, zaroślowe i leśne, a także kserotermiczne.

Cel ochrony: zachowanie populacji ptaków wodnych i błotnych oraz najcenniejszych pod względem ornitologicznym siedlisk będących ostoją w okresie lęgów jak i podczas wędrówek.

Ustanowione zadania ochronne: TAK

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 8 listopada 2021 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gubińskie Mokradła”

3. Organizacja i zakres prac terenowych.

W ramach prac zostanie wykonana pełna inwentaryzacja zasobów, tworów i składników przyrody wraz z ich charakterystyką i oceną stanu oraz identyfikacją i oceną zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony. Zakres prac wykonanych na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody będzie odpowiadał wymogom wyszczególnionym w Rozdziale 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005.94.794)

Prace terenowe prowadzone będą zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi obowiązującymi w nauce oraz podręcznikami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wydanymi na

potrzeby realizacji monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

4. Określenie potrzeb zmiany granic rezerwatu, wyznaczenia otuliny, zmiany celu ochrony rezerwatu, rodzaju, typu, podtypu rezerwatu.

W trakcie prac wykonana zostanie analiza obszaru rezerwatu pod kątem ewentualnej potrzeby zmiany granic rezerwatu i utworzenia otuliny. Zweryfikowana zostanie poprawność oraz zasadność ustanowionego celu oraz klasyfikacji rezerwatu przyrody.

5. Koncepcja ochrony rezerwatu przyrody.

Koncepcja ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, a także eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych opracowana zostanie w oparciu o wytyczne zawarte w **Rozdziale 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego**, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005.94.794) ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) określenia strategicznych celów ochrony rezerwatu oraz celów ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków,
- b) określenia potrzeb i uwarunkowań zastosowania ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej,
- c) określenia priorytetów realizacji zadań ochronnych,
- d) określenia miejsc i zasad stosowania poszczególnych sposobów ochrony oraz szczegółowych sposobów wykonywania zabiegów ochrony czynnej.

6. Załącznikami do dokumentacji planu ochrony będą m. in.:

- a) raporty z badań terenowych,

- b) projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody,
- c) notatki/protokoły z przeprowadzonych spotkań,
- d) dokumentacja fotograficzna wartości przyrodniczych rezerwatu przyrody,
- e) mapy ewidencyjne,
- f) analiza przeprowadzonych działań ochronnych oraz ich skuteczności,
- g) wnioski z przeprowadzonych badań,
- h) mapy tematyczne przedstawiające m.in.: typy gleb, sieć hydrograficzną i granice zlewni oraz rowy, zbiorowiska roślinne, w tym roślinność potencjalna i rzeczywista), siedliska przyrodnicze, stanowiska i siedliska gatunków oraz gatunki roślin, zwierząt i grzybów dziko występujących objętych ochroną gatunkową, walory krajobrazowe, wartości kulturowe, infrastrukturę techniczną, turystyczną i edukacyjną, zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zaplanowane sposoby ich eliminacji lub ograniczania,
- i) dane przestrzenne w formie wektorowej w formacie shapefile w układzie współrzędnych PL-1992.

7. Harmonogram prac:

- a) organizacja przetargu i wyłonienie wykonawcy prac,
- b) prace wstępne obejmujące analizę dokumentacji przyrodniczych pozostających w zasobach innych instytucji oraz analizę obowiązujących granic rezerwatu przyrody pod kątem zgodności z podziałem administracyjnym oraz aktem prawnym wyznaczającym jego granicę,
- c) prace terenowe,
- d) opracowanie wstępnej wersji projektu planu ochrony rezerwatu wraz z koncepcją jego ochrony,

propozycjami zmian celu, granicy i klasyfikacji – wersja elektroniczna, **do dnia 29 września 2023 r.**,

e) spotkanie wykonawcy, przedstawicieli RDOŚ, przedstawicieli właścicieli gruntów,

f) opracowanie i przekazanie ostatecznej wersji projektu planu ochrony - **do dnia 31 października 2023 r.**

podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem